

ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂ၏ လူ့ အခွင့်အရေးအဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်

[illegible]

- နိုင်ငံတကာနှင့်ဆိုင်သော အာမခံမျှပေးခြင်း၊
- တရားနည်းလမ်းကျစွာ အကာအကွယ်ပေးခြင်း၊
- လူသားတို့၏ လူ့ဂုဏ်သိက္ခာအပေါ်တွင်သာတည်မှီနေခြင်း၊
- တစ်ဦးချင်းဖြစ်စေ၊ အုပ်စုလိုက်ဖြစ်စေ အကာအကွယ်ပေးခြင်း၊
- အစိုးရနှင့် အစိုးရအဖွဲ့ အစည်းများကို တာဝန်ပေးအပ်ခြင်း၊
- လက်လွှတ်ဆုံးရှုံးခြင်း၊ ယူဆောင်သိမ်းပိုက်ခြင်းမပြုနိုင်ခြင်း၊
- တန်းတူညီမျှခြင်းနှင့် အပြန်အလှန်အမှီပြုခြင်း၊
- လူသားအားလုံးနှင့်သက်ဆိုင်ခြင်းတို့ ဖြစ်ကြသည်။

- လူ့အခွင့်အရေးသည် လူတိုင်းအတွက် မွေးရာပါအခွင့်အရေးဖြစ်သည်။ လူ့အခွင့်အရေးကို ဝယ်ယူ၍ မရသလို လွှဲပြောင်း၍လည်းမရပါ။ လူတိုင်းသည် လူသားဖြစ်နေသောကြောင့် လူ့အခွင့်အရေးကို ရယူပိုင်ခွင့်ရှိသည်။
- လူ့အခွင့်အရေးသည် လူသားအားလုံးနှင့် သက်ဆိုင်သည်။ အသားအရောင်၊ လူမျိုး၊ ကိုးကွယ်သည့်ဘာသာ၊ နိုင်ငံရေး၊ လူမှုရေး၊ အတွေးအခေါ်၊ လိင်ကွဲပြားမှု၊ မရွေး လူ့အခွင့်အရေးသည် လူသားအားလုံးအပေါ် တန်းတူညီမျှမှုရှိသည်။ လူသားအားလုံး မွေးဖွားလာသည်မှစ၍ လွတ်လပ်ပြီး တန်းတူညီမျှသော လူ့ဂုဏ်သိက္ခာနှင့် အခွင့်အရေးရှိသည်။
- လူ့အခွင့်အရေးကို မည်သူကမျှ ယူဆောင်သိမ်းပိုက်၍ မရပါ။

လူ့ အခွင့်အရေးကို မည်သူမျှ ယူဆောင်သိမ်းပိုက်ခွင့်မရှိပါ။ လူတစ်ယောက်၏ မွေးရာပါအခွင့်အရေးကို ထိုသူ၏နိုင်ငံတော်အစိုးရနှင့် ဥပဒေများက အသိအမှတ်မပြုသည့်တိုင် ထိုလူတွင် လူ့ အခွင့်အရေး ခံစားခွင့်ရှိသည်။ ထိုသို့ အသိအမှတ်မပြုခြင်းသည် ထိုသူအပေါ် လူ့ အခွင့်အရေး ချိုးဖောက်ခြင်းဖြစ်သည်။

- လူ့ အခွင့်အရေးများသည် တစ်ခုနှင့်တစ်ခု အပြန်အလှန်ဆက်စပ်နေသည်။ လူ့ ဂုဏ်သိက္ခာနှင့်အညီ နေထိုင်အသက်ရှင်နိုင်ရန်အတွက် လူသားတိုင်းလွတ်လပ်ခွင့်၊ လုံခြုံခွင့်၊ လုံလောက်သော လူနေမှုဘဝများနှင့် လိုက်လျောညီထွေစွာ ခံစားခွင့်ရှိသည်။ လူ့ အခွင့်အရေးတစ်ခု ချိုးဖောက်ခံရခြင်းသည် အခြားအခွင့်အရေးများကိုပါ ထိခိုက်စေသည်။ ထို့ကြောင့် လူ့ ဂုဏ်သိက္ခာသည် လူ့အခွင့်အရေးနှင့် ဆက်စပ်နေသည်။ လူ့ အခွင့်အရေးကို ဖယ်ရှား၍ မရပါ။ လူ့ အခွင့်အရေးမခံစားရခြင်း၊ ဖယ်ရှားခြင်းသည် လူ့ အခွင့်အရေးကို ချိုးဖောက်ခြင်းပင်ဖြစ်သည်။

လူသား အရင်းအမြစ်များမှာ -

1. ပြည်သူ့ ဆိုင်ရာ အခွင့်အရေး

အသက်နှင့် ခန္ဓာကိုယ်လုံခြုံခွင့်ရှိခြင်း၊ လွတ်လပ်ခွင့်ရရှိခြင်း၊ ဘဝတည်တံ့ခိုင်မြဲခွင့်ရရှိခြင်း၊ နှိပ်စက်ခြင်းနှင့် အသတ်ခံရမှုမှ လွတ်ကင်းခွင့်ရရှိခြင်း၊ တရားမျှတမှုရရှိခွင့် ရရှိခြင်း၊ နိုင်ငံသားဖြစ်မြောက်ခွင့် ရရှိခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

2. နိုင်ငံရေးဆိုင်ရာ အခွင့်အရေး

အများအတွက်အကြီးဖြစ်စေမည့် အစိုးရ၏ လုပ်ငန်းများတွင် ပူးပေါင်းပါဝင်ခွင့်ရရှိခြင်း၊ နိုင်ငံရေးပါတီ တည်ထောင်ခွင့်ရရှိခြင်း၊ ငြိမ်းချမ်းစွာ ဆန္ဒပြခွင့် ရရှိခြင်းနှင့် ရွေးကောက်ပွဲတွင် လွတ်လပ်စွာ ရွေးချယ်ပိုင်ခွင့် ရရှိခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

3. လူမှုရေးဆိုင်ရာ အခွင့်အရေး

ပညာရေးဆိုင်ရာ အခွင့်အရေး ရရှိခြင်း၊ ကျန်းမာရေး အာမခံခွင့် ရရှိခြင်း၊ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ခွင့်ရရှိခြင်း၊ လူမှုရေးဆိုင်ရာ တည်တံ့ခိုင်မြဲခွင့် ရရှိခြင်း၊ မိမိ၏ ဘဝလက်တွဲဖော် ရွေးချယ်ခွင့်နှင့် မိသားစုတည်ထောင်ခွင့်တို့ ဖြစ်သည်။

4. စီးပွားရေးဆိုင်ရာ အခွင့်အရေး

အလုပ်လုပ်ခွင့်၊ လွတ်လပ်စွာ အလုပ်ရွေးချယ်ပိုင်ခွင့်၊ သင့်တော်သည့် လုပ်အားခ ရရှိခြင်းနှင့် ပစ္စည်းဥစ္စာများ ပိုင်ဆိုင်နိုင်ခွင့် တို့ ဖြစ်ပါသည်။

5. ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ အခွင့်အရေး

မိမိဒေသ၌ မိမိ၏ မိခင်ဘာသာစကား အသုံးပြုခွင့်၊ ရိုးရာယဉ်ကျေးမှုအတိုင်း ဝတ်စားဆင်ယင်ခွင့် ရရှိခြင်း၊ မိမိ၏ ယဉ်ကျေးမှုအတိုင်း လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်နိုင်ခွင့် ရရှိခြင်း၊ ဘာသာရေးပိုင်းဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်း၊ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် အနုပညာဆိုင်ရာ စိတ်အပန်းဖြေနိုင်ခြင်းနှင့် လွတ်လပ်စွာ ပျော်ရွှင်ခွင့် ရရှိခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

မိမိ နှင့် နီးစပ်သော အခွင့်အရေး

ပစ္စည်းဥစ္စာပိုင်းဆိုင်ရာ အခွင့်အရေး

- ပစ္စည်းဥစ္စာများအားပိုင်ဆိုင်နိုင်ခွင့်
- ပိုင်ဆိုင်ထားသောပစ္စည်းဥစ္စာများအား လိုအပ်သလို အသုံးပြုနိုင်ခွင့်

အသက် နှင့် ခန္ဓာကိုယ်လုံခြုံခွင့်

- အသက်ရှင်နေထိုင်နိုင်ရေး၊ ရာဇဝတ်မှုနှင့် ပတ်သက်၍ ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ခွင့် ရရှိခြင်း၊ ဥပမာ- အရိုက်ခံရခြင်း၊ အသတ်ခံရခြင်း၊ ကိုယ်ဝန်ဖျက်ခံရခြင်း စသည့်ဖြစ်ရပ်များတွင် ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ခွင့် ရရှိရမည်။

တရားမျှတစွာ တရားစီရင်ခွင့်ရရှိခြင်း

- အမှုတိုင်ကြားနိုင်ခြင်း၊
- အဖမ်းခံရသည့်အချိန်တွင် မည်သည့်အမှုဖြင့် အဖမ်းခံရသည်ကို သိရှိခြင်း၊
- စစ်ဆေးမေးမြန်းသည့်အချိန်တွင် အဖြေမပေးခွင့်ရရှိခြင်း၊
- ပြစ်မှုကျူးလွန်သူဟု အထောက်အထားဖြင့် မပြသနိုင်သည့် အချိန်ကာလတွင် ပြစ်မှုကျူးလွန်သူ မဟုတ်ဟု သတ်မှတ်ခွင့် ရရှိခြင်း၊
- ရာဇဝတ်မှု ကျူးလွန်သူဖြစ်ခဲ့လျှင် ရှေ့နေတောင်းဆိုခွင့် ရရှိခြင်း၊
- ပြစ်မှုများကို တရားမျှတပြီး ပွင့်လင်းမြင်သာစွာ သုံးသပ်ခံရခွင့်

မိသားစုတည်ထောင်ခွင့်

- အရွယ်ရောက်လျှင် အိမ်ထောင်ပြုနိုင်သည်။

အလုပ်လုပ်ကိုင်နိုင်ရန် အခွင့်အရေး

- အလုပ်သမား ဥပဒေ၏ စောင့်ရှောက်မှုရရှိခြင်း။

နေထိုင်သည့်နေရာနှင့် ပတ်သက်သည့်အခွင့်အရေး

- မိမိအိမ်၌ အခြားသူများအား ကျူးကျော်ပိုင်ခွင့်မရှိခြင်း
- မိမိအိမ်၌ သက်ဆိုင်ရာ အရာရှိများဝင်ရောက်စစ်ဆေးရာတွင် ရှာဖွေရေး ဝရမ်းပြနိုင်ရမည်။

ဂုဏ်သရေပိုင်းဆိုင်ရာ အခွင့်အရေး

- မိမိအား မည်သူတစ်ဦးတယောက်မှ မိမိ၏ ဂုဏ်သရေကို ထိခိုက်နိုင်သည့် အပြောအဆိုများ ပြောဆိုပိုင်ခွင့်မရှိပါ။

The Universal Declaration of Human Rights

အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ လူ့အခွင့်အရေး ကြေညာချက်

1. လူသားတိုင်း မွေးလာကတည်းက လွတ်လပ်ခွင့် ဂုဏ်သိက္ခာနှင့် အခွင့်အရေးတန်းတူရှိသည်။
2. ကျွန်ုပ်တို့ သည် လူမျိုး၊ အသားအရောင်၊ လိင်အင်္ဂါ၊ ဘာသာစကား၊ ကိုးကွယ်သည့်ဘာသာနှင့် အတွေးအခေါ်များ ကွာခြားကြသော်လည်း အားလုံးတန်းတူလူသားများဖြစ်ကြသည်။ ထို့ကြောင့် တစ်ဦးပေါ်တစ်ဦး မောင်နှမလို ဆက်ဆံ၍ ခွဲခြားခြင်းမပြုသင့်ပါ။
3. လူသားတိုင်း အသက်ရှင်ရပ်တည်ခွင့်နှင့် ပုဂ္ဂလိက လူသားဖြစ်ပိုင်ခွင့်ရှိသည်။
4. မည်သူမှ တစ်ဦးတယောက်အပေါ် ကျွန်ုပ်တို့အနေဖြင့် ဆက်ဆံခြင်း သို့ ကျွန်ုပ်တို့ပေးပိုင်ခွင့်မရှိပါ။
5. မည်သူမှတစ်ဦးတစ်ယောက်အပေါ် နှိပ်စက်ခြင်း သို့ ကြမ်းတမ်းစွာ အပြစ်ပေးခြင်း ပြုလုပ်ခွင့်မရှိပါ။
6. ကျွန်ုပ်တို့ အားလုံး တန်းတူအခွင့်အရေးရှိကြသည်။ ထို့ကြောင့် တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး ဥပဒေအရ လေးစားကြရမည်ဖြစ်သည်။
7. ကျွန်ုပ်တို့ အားလုံး ဥပဒေအရ တန်းတူအခွင့်အရေးရှိသောကြောင့် လူတိုင်းကာကွယ် စောင့်ရှောက်ခွင့် တန်းတူရှိခွင့်ရှိသည်။
8. လူတိုင်းသည် အခွင့်အရေး ချိုးဖောက်ခံရခြင်း သို့ မတရားအပြုခံရလျှင် ဥပဒေမှ အကူအညီတောင်းဆိုခွင့်ရှိသည်။
9. မည်သူမှ တစ်ဦးတစ်ယောက်အပေါ် အပြစ်မဲ့ဖမ်းဆီးခြင်း သို့ စိတ်တိုင်းကျ ပြည်ပသို့ မောင်းထုတ်ခွင့်မရှိပါ။
10. အကယ်၍ တရားရုံးတက်ရလျှင် တရားရုံးမှ အမှုကိုညီမျှစွာ တွေးတောပိုင်ခွင့်ရှိပြီး တရားရုံးမှ ဘက်လိုက်ခြင်း မရှိဘဲအမှုမှန်ကိုဖော်ထုတ်ရမည်။

11. အကယ်၍ အမှားလုပ်သည်ဟု စွပ်စွဲခံရလျှင် အပြစ်ကင်းမဲ့သူ
ဟုသက်သေအထောက်အထားရသည်အထိ ယူဆပိုင်ခွင့်ရှိသည်။
12. မည်သူမှ တစ်ဦးတစ်ယောက်အပေါ် ကိုယ်၏ကိုယ်ရေးကိုယ်တာနှင့် မိသားစုကို
လာရောက်ကျူးကျော် ခွင့်မရှိပါ။ လူတိုင်းထိုအရာများမှ ဥပဒေ၏ ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ခွင့်
ရရှိပိုင်ခွင့်ရှိသည်။
13. အရွယ်ရောက်သူတိုင်း မိမိဆုံးဖြတ်ချက်ဖြင့် ခရီးထွက်ခြင်းသို့ နိုင်ငံအတွင်း လွတ်လပ်စွာ
ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်ခွင့်ရှိသည်။
14. မိမိသည် နေထိုင်သော ကိုယ့်နိုင်ငံအတွင်း အသက်အန္တရာယ်ကြုံရပါက အခြားနိုင်ငံသို့
ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်ပိုင်ခွင့်ရှိသည်။
15. လူတိုင်း နိုင်ငံသားဖြစ်ပိုင်ခွင့်ရှိပြီး မည်သူမှနိုင်ငံသားဖြစ်ခွင့်ကို နှုတ်ထွက်ခွင့်မရှိပါ။
16. အရွယ်ရောက်အခါ နှစ်ဦးသဘောတူ မိမိဆန္ဒအတိုင်း ထိမ်းမြားခွင့်ရှိသည်။ မိသားစုလည်း
လူမှုပတ်ဝန်းကျင်နှင့် နိုင်ငံတော်၏ ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ခွင့်ရရှိခွင့်ရှိသည်။
17. မိမိပိုင်ပစ္စည်း နှင့် အမွေမနှစ်များကို ပိုင်ဆိုင်ခွင့်ရှိပြီး မည်သူမျှ မိမိခွင့်ပြုချက်မရဘဲ ရယူပိုင်
ခွင့်မရှိပါ။
18. လူတိုင်းလွတ်လပ်စွာ တွေးခေါ်ခွင့်၊ ယုံကြည်ကိုးကွယ်ခွင့် နှင့် ယဉ်ကျေးမှုတိုင်း လုပ်ဆောင်
ခွင့်ရှိသည်။
19. လူတိုင်းလွတ်လပ်စွာပြောဆိုပိုင်ခွင့်နှင့် မိမိ၏အတွေးအခေါ်ကို လွတ်လပ်စွာထုတ်ဖော်ပြောဆို
နိုင်ပြီး အများသိအောင်မျှဝေခွင့်ရှိသည်။
20. လူတိုင်းလွတ်လပ်စွာ အဖွဲ့ရှိပိုင်ခွင့်နှင့် ငြိမ်းချမ်းစွာ လက်နက်နှင့်အကြမ်းဖက်မှုကင်းသော အဖွဲ့
ဖွဲ့စည်းပိုင်ခွင့်ရှိသည်။
21. လူတိုင်းပူးပေါင်းပါဝင်ခွင့်ရှိပြီး အရွယ်ရောက်သောအခါ မိမိနိုင်ငံ၏ခေါင်းဆောင်ကို ရွေးချယ်ပိုင်
ခွင့်နှင့် မဲပေးပိုင်ခွင့်ရှိသည်။ လူတိုင်းနိုင်ငံ၏ ဝန်ဆောင်မှုကို တန်းတူရရှိရမည်။
22. လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းတွင် နေထိုင်ကြသူတိုင်း စီးပွားရေး၊ လူမှုရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ
အကျိုးမြတ်ခံစားခွင့်ရှိသည်။ ဂုဏ်ရှိစွာ ဘဝနေထိုင်မှုအတွက် အရေးကြီးသောအရာများ ဖြစ်သည်။
23. အရွယ်ရောက်သောအခါ မိမိစိတ်ကြိုက်အလုပ်လုပ်ပိုင်ခွင့်ရှိသည်။ လုပ်အားခလည်း တန်းတူ
ညီမျှရပိုင်ခွင့်ရှိသည်။ အလုပ်အကျိုးအတွက် အဖွဲ့ဖွဲ့ပိုင်ခွင့်ရှိသည်။ အလုပ်ခွင်၏ ကာကွယ်
စောင့်ရှောက်ခွင့်လည်း ရရှိရမည်။
24. အလုပ်လုပ်နေသောအတောတွင်း နားရက်နှင့် နားယူခွင့်ရှိသည်။
25. လူတိုင်းအဝတ်အထည် နေရာထိုင်းခင်း၊ ဆေးဝါး နှင့် လူနေမှုဘဝနှင့်မိသားစုကို မြှင့်တင်ပေး
နိုင်မည့် ဝန်ဆောင်မှုလည်းရရှိခွင့်ရှိသည်။ ဖျားနာခြင်း၊ သက်ကြီးရွယ်အိုများ ပတ်ဝန်းကျင်၏
စောင့်ရှောက်ခွင့်ရှိသည်။ အထူးအဖြင့် မိခင်နှင့်ကလေးငယ်။
26. လူတိုင်းအခမဲ့ အခြေခံပညာသင်ကြားခွင့် ပညာသင်ရာတွင် တန်းတူအခွင့်အရေးနှင့်
ပညာရပ်များသည် လူအခွင့်အရေးကိုမြှင့်တင်ပေးရမည်။ ရရှိလာအောင် သင်ပေးရမည်။
မိဘသည်ကိုယ့်အတွက် ကောင်းမွန်သောပညာရေးကို ရွေးပေးပိုင်ခွင့်ရှိသည်။

27. လူတိုင်း ရပ်ကွက်၏ ယဉ်ကျေးမှုတွင်ပါသင်နိုင်ပြီး ဂီတအနုပညာများနှင့်လည်း အပန်းဖြေပိုင်ခွင့်ရှိသည်။ လူတိုင်း မိမိဖန်တီးသော သိပ္ပံလက်မှုပညာများကို မိမိခွင့်ပြုချက်မရဘဲ မည်သူမျှ မိမိ၏တီထွင်ပစ္စည်းများကို အတုခိုးကူးယူခြင်း လုပ်ပိုင်ခွင့်မရှိပါ။
28. လူတိုင်းပတ်ဝန်းကျင်တွင် နေထိုင်ခွင့်ရှိပြီး မိမိ၏အခွင့်အရေးနှင့် လွတ်လပ်ခွင့်ကို စာချုပ်တွင် ဖော်ပြထားသည့်အတိုင်း အပြည့်အဝအသုံးပြုနိုင်သည်။
29. လူတိုင်းအများအပြေ တာဝန်ရှိရမည်။ အခွင့်အရေးကို အသုံးပြုရာတွင် ချမှတ်ထားသော ဘောင်အတွင်းသာရှိရပြီး အများကို အနှောင့်ယှက်မဖြစ်စေရပါ။
30. မည်သူမှကျူးလွန်အခွင့်အရေးများကို ဖျက်တီးပိုင်ခွင့်မရှိသလို မည်သူမှကိုယ့်ဆီက အခွင့်အရေးနှင့် လွတ်လပ်ခွင့်ကို ယူဆောင်သွားပိုင်ခွင့်မရှိပါ။